

Betalingsbalance og valutamarked

4

Tabel 4.1 Principskitse af betalingsbalancen

Valutaudgifter (debit)	Valutaindtægter (kredit)	Saldo
1. Import af varer 2. Import af tjenester <i>1.+ 2. Importudgifter</i> 3. Overførsler til udland 1.+ 2.+ 3. Løbende udgifter	1. Eksport af varer 2. Eksport af tjenester <i>1.+ 2. Eksportindtægter</i> 3. Overførsler fra udland 1.+ 2.+ 3. Løbende indtægter	Handelsbalance Tjenestebalance Vare- og tjenestebalance Overførselsbalance Betalingsbalancens løbende poster
4. Kapitaloverførsler til udland 1.+ 2.+ 3.+4.	4. Kapitaloverførsler fra udland 1.+ 2.+ 3.+4.	Kapitaloverførsler, netto Nettofordringserhvervelse
5. Private finansielle udgifter 6. Offentlige kapitaludgifter 7. Forøgelse af valutareserven 5.+ 6.+ 7. Finansielle udgifter	5. Private finansielle indtægter 6. Offentlige kapitalindtægter 7. Træk på valutareserven 5.+ 6.+ 7. Finansielle indtægter	Private finansielle poster Offentlige finansielle poster Ændring i valutareserven (International likviditet) Betalingsbalancens finansielle poster
1. - 7. Udgifter i alt	1. - 7. Indtægter i alt	Samlet saldo = 0 (altid)

Tabel 4.2 Betalingsbalancen Danmark 2012, mia. kr.

Valutaudgifter		Valutaindtægter		Saldo
Import af varer	569	Eksport af varer	609	40
Import af tjenester	335	Eksport af tjenester	377	42
Overførsler til udland	174	Overførsler fra udland	187	13
Udgifter Løbende poster	1078	Indtægter Løbende poster	1173	95
Kapitaloverførsler fra udlandet, netto				2
Nettofordringserhvervelse				97
Finansielle transaktioner til udlandet (kapitaleksport) netto				87
Forøgelse af valutareserven				10

Kilde: Danmarks Statistik og Nationalbankens Beretning 2012

Tabel 4.3 Handelsbalancen 2003-2012, mia. kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vareeksport	425	446	495	539	548	583	492	538	599	609
Vareimport	359	391	451	521	546	579	451	490	548	569
Handelsbalance	66	55	44	18	2	4	42	48	51	40

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 2012 og www.statistikbanken.dk

Tabel 4.4 Tjenestebalancen 2003-2012, nettoindtægt mia. kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Søtransport	13	19	45	46	45	57	31	58	55	55
Anden transport	15	10	10	10	15	9	1	0	0	-1
Rejser	-9	-9	-10	-12	-15	-18	-18	-19	-20	-18
Kommunikation, information mv.	1	0	-1	-1	-1	-2	0	-1	-2	-1
Vareformidling, rådgivning mv.	7	2	0	3	2	5	7	9	10	4
Finansielle og kulturelle tjenester	-4	-2	-6	-4	-6	1	3	1	3	3
Tjenestebalance i alt	23	20	38	42	40	52	24	48	46	42

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 2012 og www.statistikbanken.dk

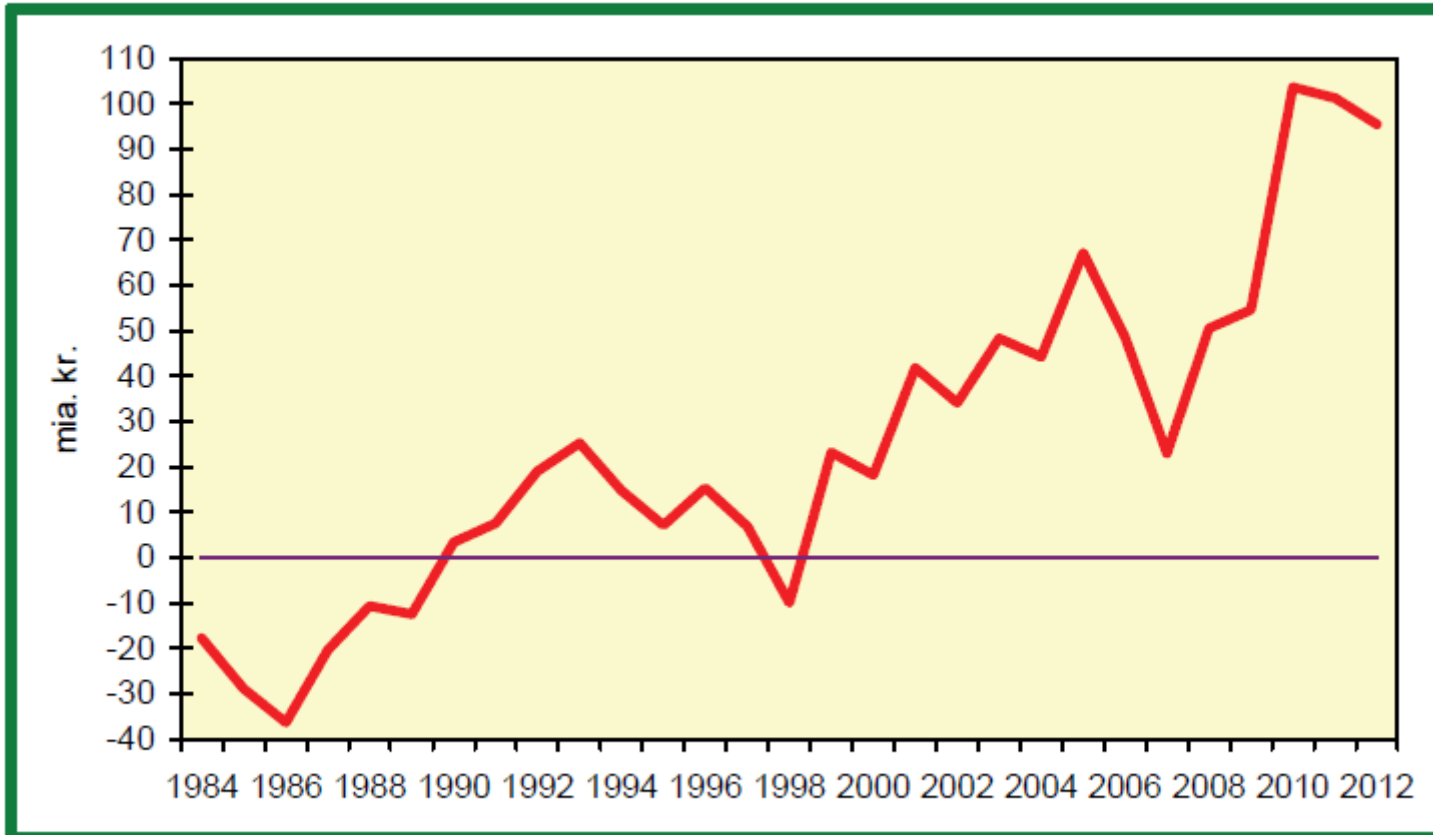
Tabel 4.5 Overførselsbalancen 2003-2011, nettoindtægt, mia. kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lønudbetaling	-1	-1	-4	-5	-12	-14	-11	-10	-10
Formueindkomst	-16	-2	14	21	22	37	29	42	60
EU's institutioner	-4	-5	-7	-8	-9	-10	-10	-11	-11
Andre	-20	-23	-18	-20	-20	-19	-19	-22	-22
I alt	-41	-31	-15	-12	-19	-6	-11	-1	17

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 2012.

Figur 4.1 Betalingsbalancens løbende saldo. Danmark 1984-2012, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4.6 Betalingsbalancens finansielle poster 2003-2012, mia. kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nettokapitaleksport	17	51	81	85	23	7	-118	71	64	87
Forøgelse af Nationalbankens valutareserve	31	-7	-11	-37	0	44	172	26	56	10
I alt fordringserhvervelse, netto	48	44	70	49	23	51	54	97	120	97

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistisk Tiårsoversigt 2012 og Nationalbankens Beretning 2012

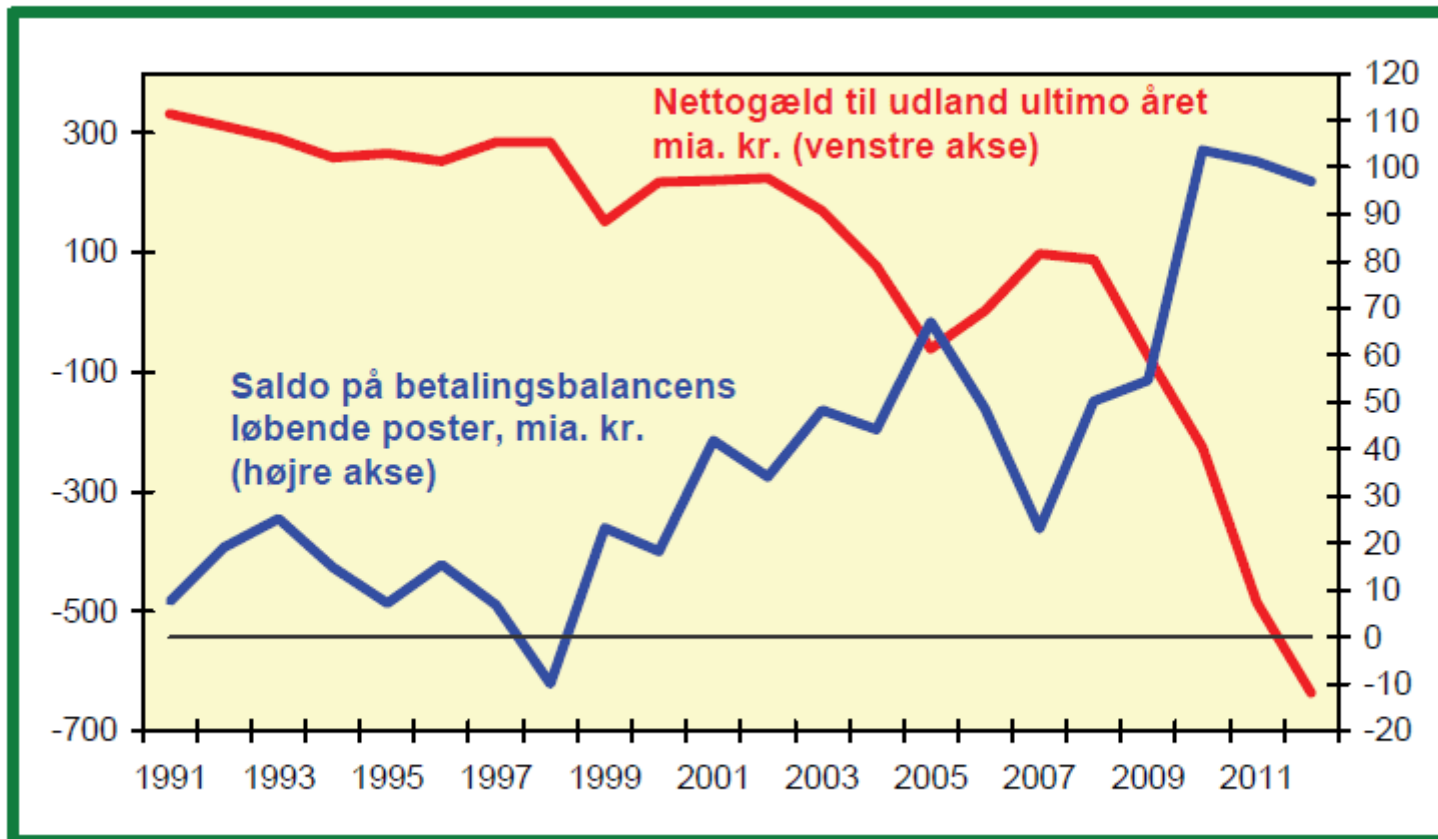
Tabel 4.7 Kapitalbalancen. Danmark 31. december 2012, mia. kr.

	Aktiver	Passiver	Nettoaktiver (Aktiver- Passiver)
Privat ikke-banksektor	3396	1818	1578
Offentlig sektor	35	378	-343
Penge- og realkreditinstitutter	1150	2257	-1107
Nationalbanken (valutareserven)	504	3	501
I alt	5085	4456	629

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken og Nationalbanken, Beretning og regnskab 2012, for så vidt angår valutareserven.

Figur 4.2 Nettogæld og betalingsbalance. Danmark 1991-2012, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 4.8 Valutareserven, ultimo 2012, mia. kr.

Guldbeholdning	20
Fordringer på IMF ^a	21
Fordringer på udlandet	463
Forpligtelser over for udlandet	-3
Valutareserve i alt	501

^a IMF er Den Internationale Valutafond

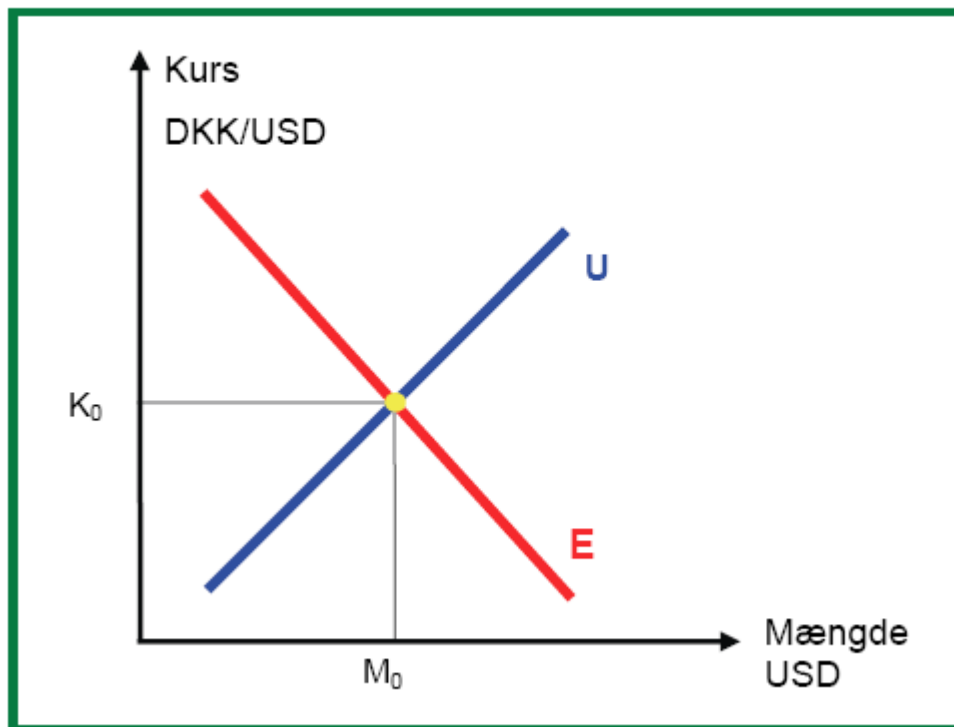
Kilde: Nationalbankens Beretning og Regnskab 2012

Tabel 4.9 Omsætning på valutamarkedet 1995-2010

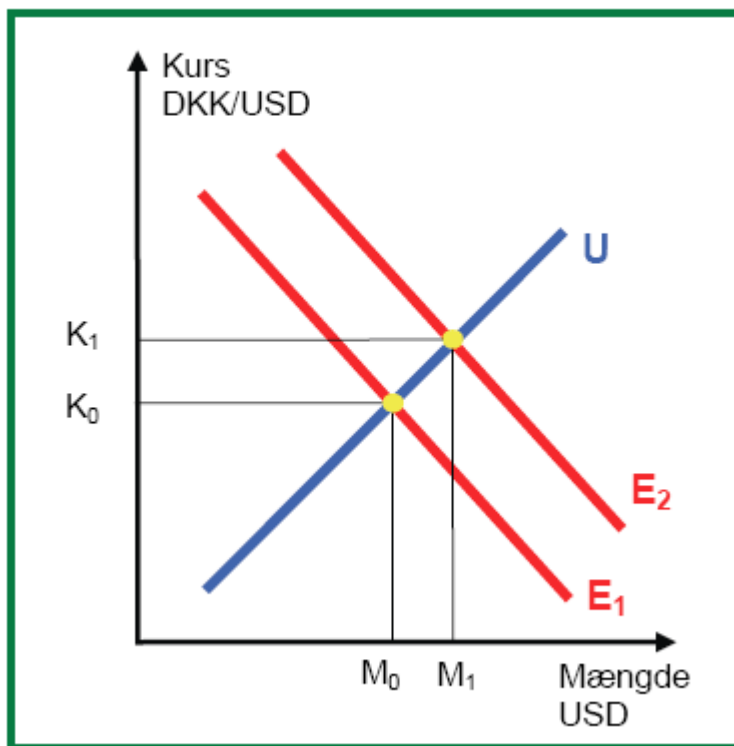
Mia. dollar pr. bankdag	1995	1998	2001	2004	2007	2010
Danmark						
Spothandler	8,9	6,3	4,3	9,2	23,9	33,1
Terminshandler	1,5	1,1	0,7	2,1	10,0	11,1
FX swaps	20,1	19,9	18,3	29,6	61,0	72,4
Currency swaps	0,9	0,1	0,1	0,2	0,7	1,3
Valutaoptioner	0,4	0,7	0,4	1,0	1,6	2,6
Valuta i alt	31,8	28,1	23,8	42,1	97,2	120,5
Globalt						
Spothandler	494	568	386	631	1005	1490
Terminshandler	97	128	130	209	362	475
FX swaps	546	734	656	954	1714	1765
Currency swaps	53	10	7	21	31	43
Valutaoptioner		87	60	119	212	207
Valuta i alt	1.190	1.527	1.239	1.880	3.210	3.981

Kilder: Danmarks Nationalbank: Kvartalsoversigt 4, 2010, Maria Sinding-Olsen: "Valutamarkedet 2010". "Undersøgelse af omsætningen på det danske valuta- og derivatmarked i april 2010". Nationalbanken 1. september 2010 (www.nationalbanken.dk) samt BIS: Triennial Central Bank Survey "Foreign exchange and derivatives market activity in April 2010". Preliminary results. Bank for International Settlements, September 2010. (www.bis.org).

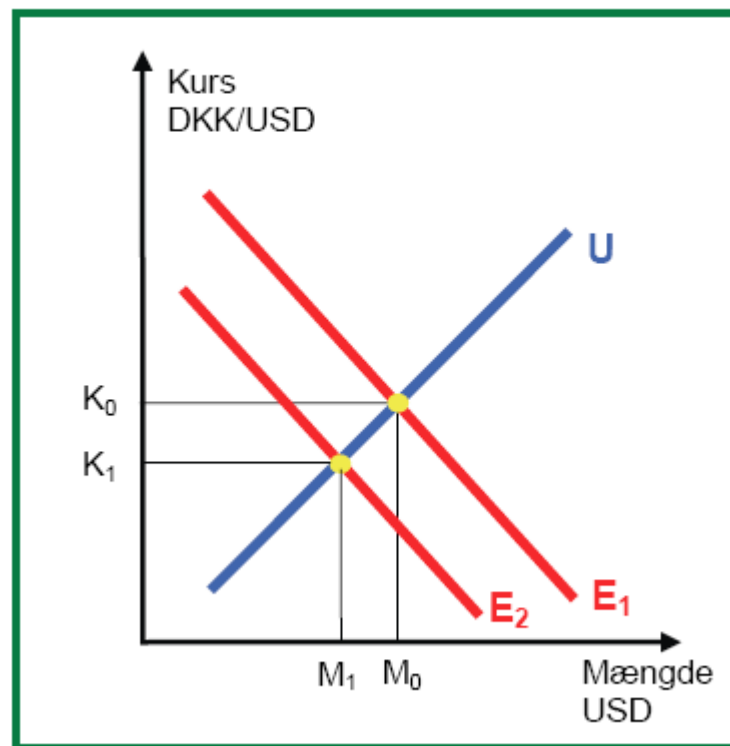
Figur 4.3 Valutakursdannelsen ved flydende kurser

Figur 4.4 Appreciering af USD

Figur 4.5 Depreciering af USD

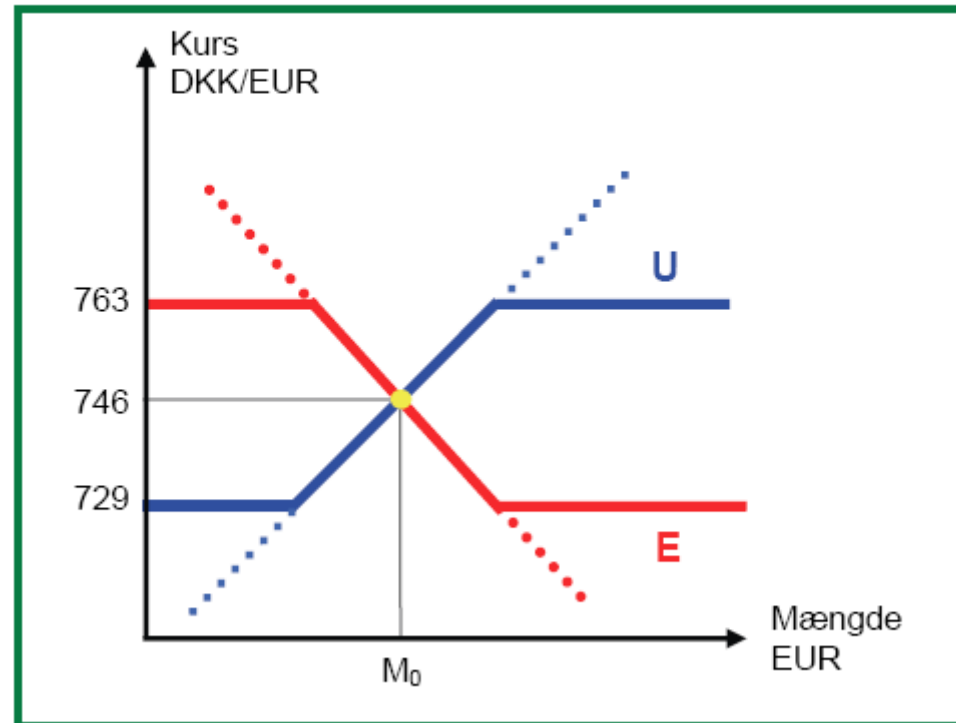
Tabel 4.10 Valutakurssystemer

Valutakurssystem	Antal lande	Eksempler på lande
Individuel flydning	30	Australien, Brasilien, Canada, Island, Japan, Korea, Norge, Polen, Schweiz, Sverige, UK og USA
Styret flydning	53	Argentina, Indien, Kroatien, Rumænien, Rusland, Thailand, Tjekkiet
Fast kurs overfor anden valuta eller en kurv af andre valutaer	43	Kina, Malaysia, Ukraine
Fastkursaftale med interventionsgrænser	6	Letland ¹ , Litauen ¹ , Danmark ¹ , Ungarn
Currency Board	5	Bulgarien
Fælles valuta eller anvendelse af andet lands valuta	45	De 17 eurolande: Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Luxemburg, Portugal, Spanien, Tyskland, Østrig, Slovenien, Cypern, Malta, Slovakiet og Estland.
Andre systemer	5	
I alt	187	

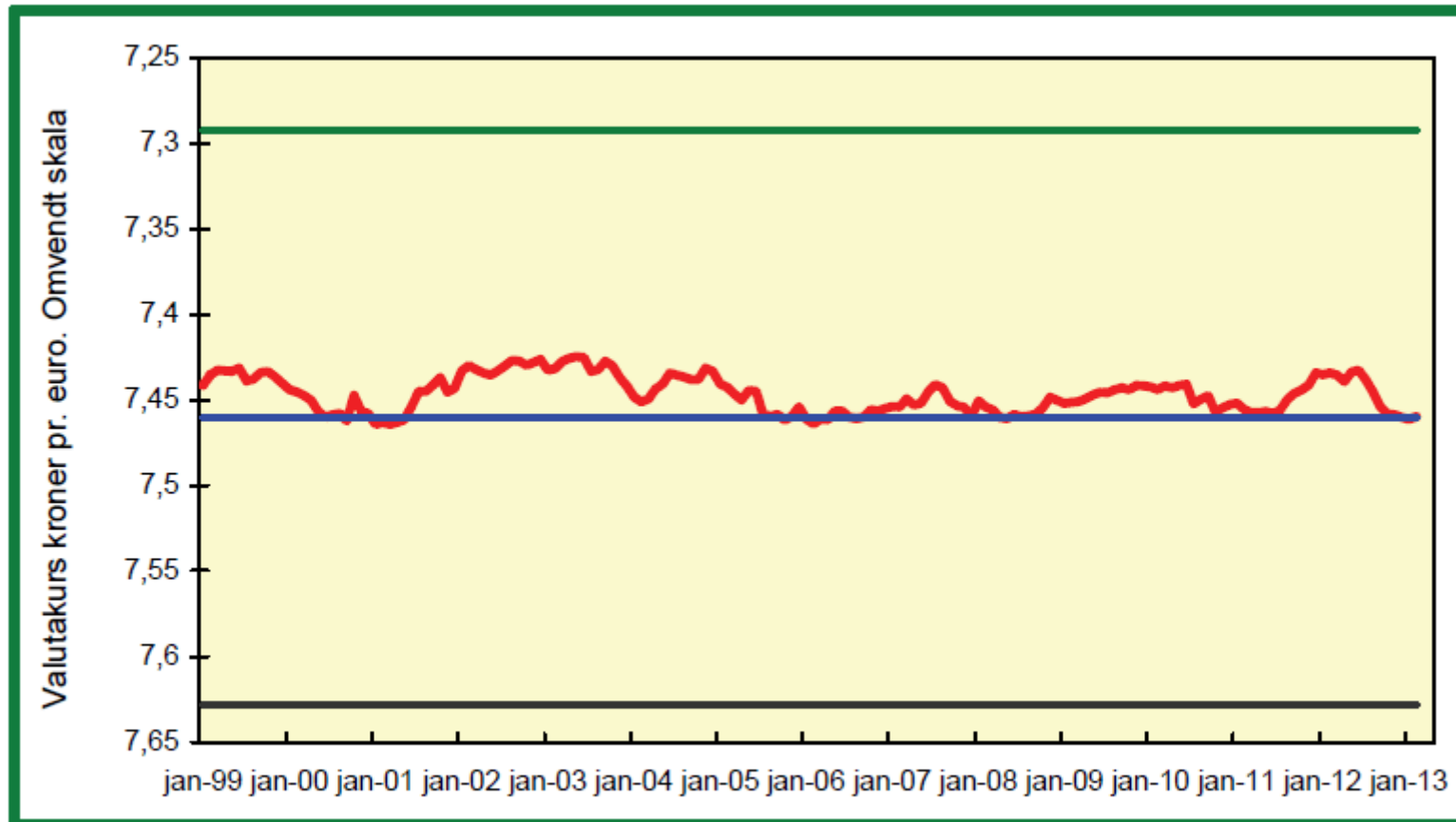
¹ Deltager i det europæiske valutasamarbejde ERM2

Kilde: *The Classification of Exchange rate Arrangements and Monetary Policy Frameworks*. IMF, december 31 2005 ajourført med oplysninger fra www.nationalbanken.dk

Figur 4.6 Valutakursdannelsen DKK/EUR i ERM2

Figur 4.7 Kronens kurs over for euro 1999-2012.

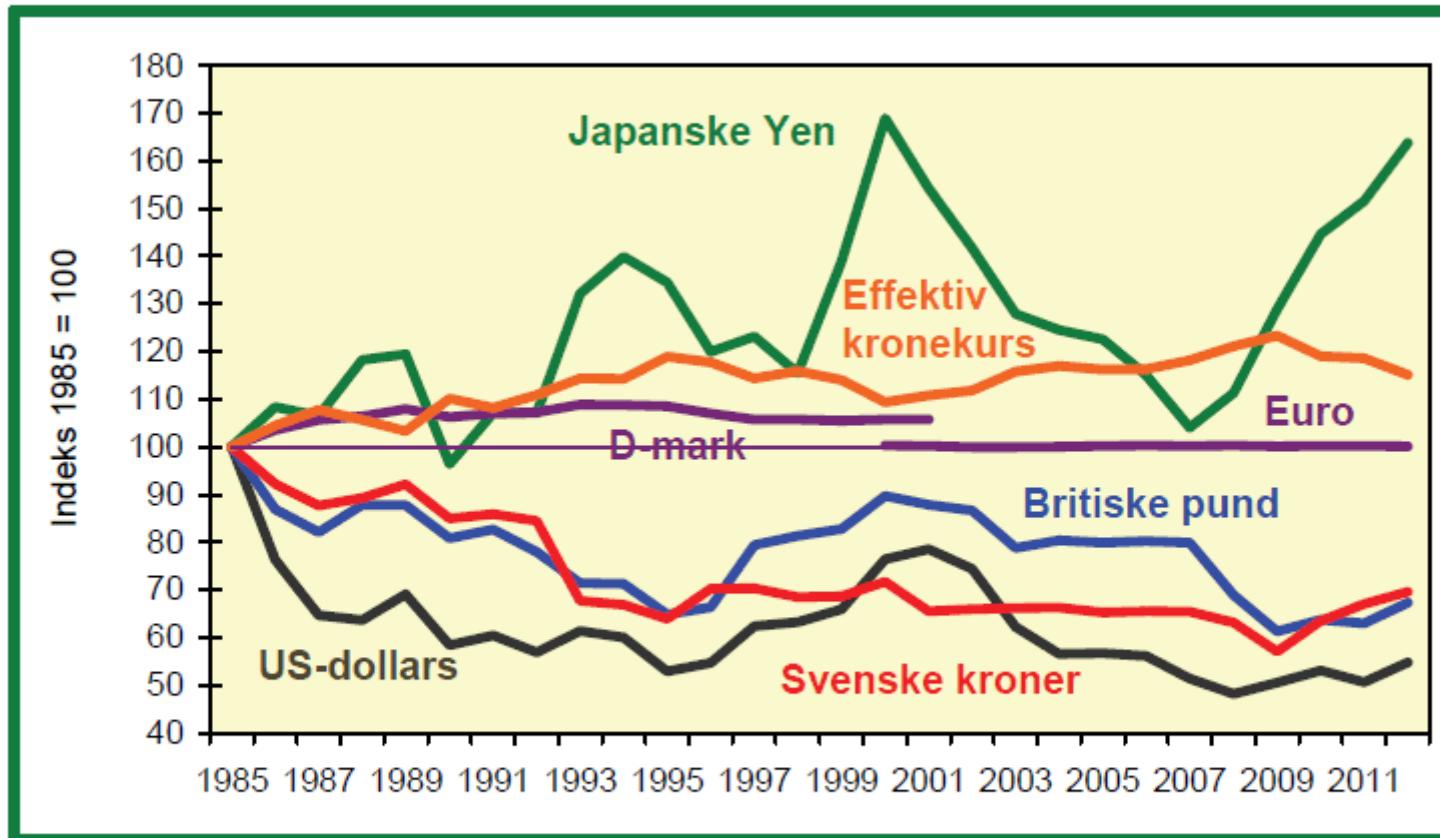
Anm.: Observationer er månedsgennemsnit. Indekstal jan1999=100

Kilde: Danmarks Nationalbank, (nationalbanken.statistikbank.dk)

Tabel 4.11 Faste contra flydende valutakurser

Flydende valutakurser	Faste valutakurser
<p><i>For:</i> Automatisk justering af kurser efter ændringer i udbud og efterspørgsel Selvstændig pengepolitik</p>	<p><i>For:</i> Sikkerhed Mindre spekulation? Politisk disciplin</p>
<p><i>Imod:</i> Ustabilt marked præget af tilfældige kurs-svingninger</p>	<p><i>Imod:</i> Indgreb i det fri marked Mere spekulation? Stor valutareserve Mistet handlefrihed</p>

Figur 4.8 Udviklingen i udvalgte valutakurser 1985-2012.

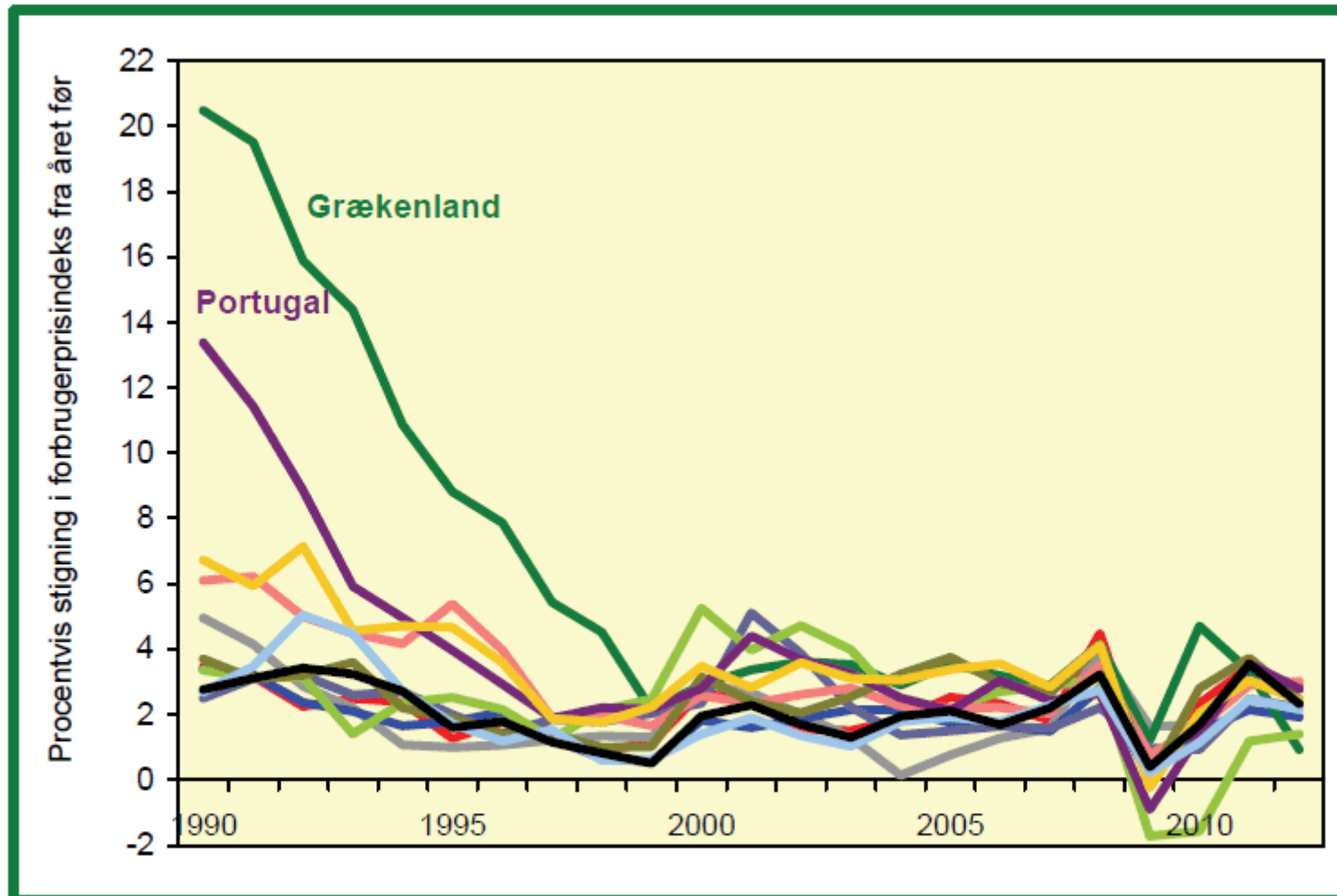
Anm: Observationer er årgennemsnit. Indekstal 1985 = 100.

Kilde: Danmarks Nationalbank, (nationalbanken.statistikbank.dk)

Konvergenzkriterier for ansøgerlande til Euro-samarbejdet.

Kriterium	Konvergenkrav
<i>Stabile priser</i>	Inflationen i landet må ikke være mere end 1,5 procentpoint højere end gennemsnittet af inflationen i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Inflationsraten skal måles ved hjælp af EU's standarder for beregning af forbrugerprisindekset.
<i>Ensartet rente</i>	Landets langfristede rentesats må ikke være mere end 2 procentpoint højere end gennemsnittet af tilsvarende rentesats i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Den lange rente skal måles som renten på langfristede statsobligationer.
<i>Offentligt budgetunderskud</i>	Underskuddet på den samlede offentlige sektors saldo må ikke overstige 3 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis underskuddet enten er faldende og ligger tæt på 3 pct., eller hvis afvigelsen er midlertidig.
<i>Offentlig gæld</i>	Den samlede offentlige sektors gæld må ikke overstige 60 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis gælden er faldende og nærmer sig 60 pct. med tilfredsstillende hastighed.
<i>Stabil valuta</i>	Medlemslandet skal i mindst to år have deltaget i det europæiske fastkurssamarbejde (ERM2) uden alvorlige kursudsving og uden på eget initiativ at have devalueret over for noget andet medlemsland.

Figur 4.9 Inflationsrater 1990-2012. Eurolande

Anm. I tabellen er kun medtaget de 12 lande, der fra 2002 deltog i eurosamarbejdet.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012

Tabel 4.12 Makroøkonomiske nøgletal i EU-landene¹ 1998 og 2012

	Økonomisk vækst		Ledighedsprocent		Betalingsbalance ²		Offentlig saldo ³	
	1998	2012	1998	2012	1998	2012	1998	2012
<i>Eurolande</i>								
Belgien	1,7	0,0	9,3	7,4	5,2	-0,1	-0,9	-3,0
Finland	5,2	0,2	11,4	7,6	5,6	-1,6	1,6	-1,4
Frankrig	3,5	0,1	11,1	10,1	2,7	-1,7	-2,6	-4,7
Grækenland	3,4	-6,0	11,2	23,8	-2,8	-5,8	-3,9	-7,5
Holland	3,9	-0,5	3,8	5,2	3,2	8,2	-0,7	-3,6
Irland	8,4	0,4	7,6	14,8	0,8	1,8	2,3	-8,3
Italien	1,4	-2,3	11,4	10,6	1,6	-1,4	-2,8	-2,7
Luxemburg	6,5	0,2	3,1	6,2	8,5	7,3	3,4	-2,5
Portugal	4,9	-3,0	5,0	15,5	-7,1	-2,8	-3,4	-5,0
Spanien	4,5	-1,5	18,6	24,9	-1,2	-2,0	-3,2	-7,0
Tyskland	2,0	0,9	9,1	5,2	-0,7	5,4	-2,2	-0,4
Østrig	3,6	0,9	4,5	4,3	-1,6	1,9	-2,5	-2,9
<i>Lande uden for euroen</i>								
Danmark	2,2	0,5	6,6	5,6	-0,9	5,0	0,0	-3,9
Sverige	3,6	1,2	6,3	7,5	-0,4	7,2	-0,1	-0,2
Storbritannien	3,8	-0,4	8,2	8,1	3,8	-3,3	1,2	-8,2

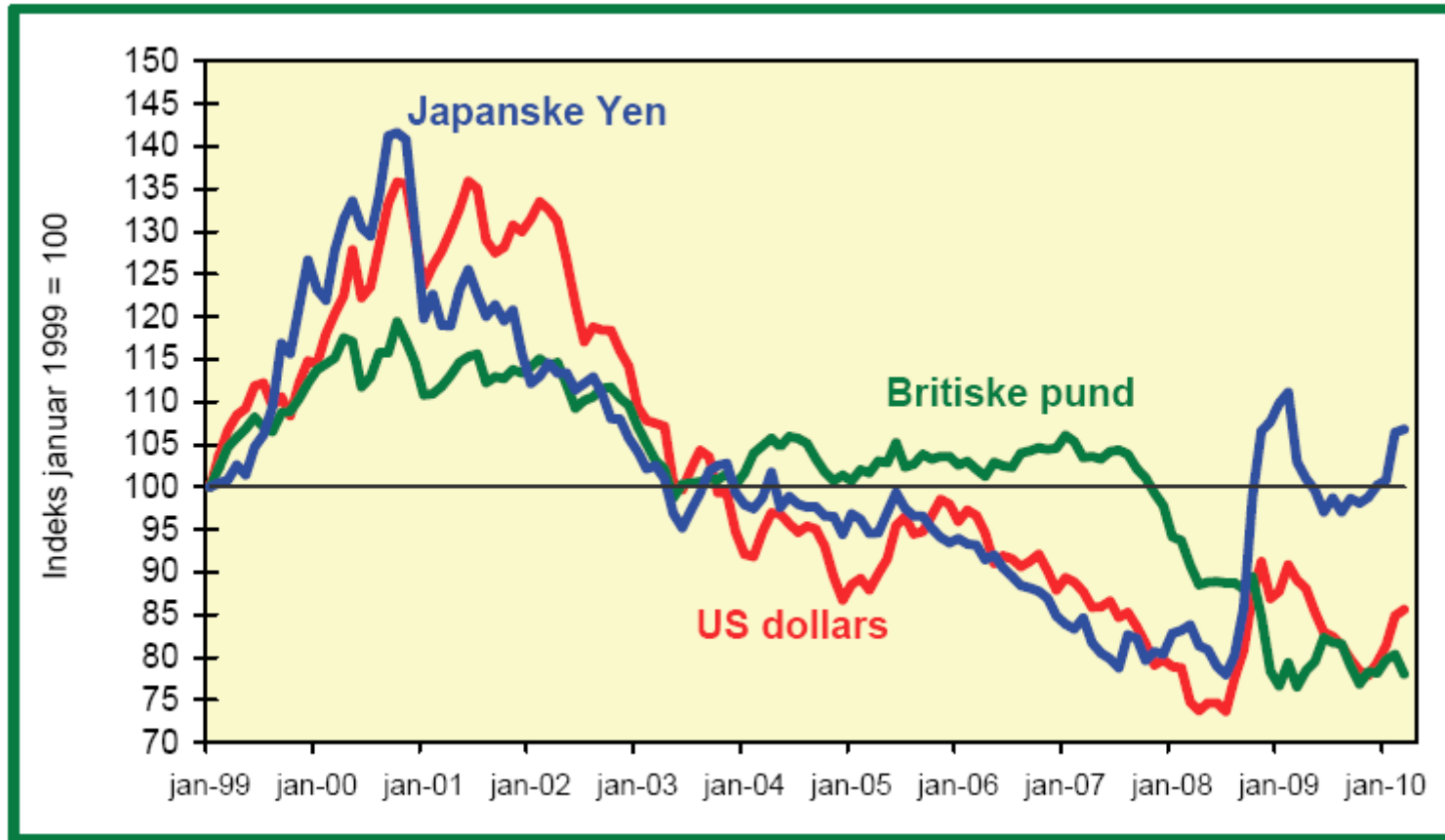
¹ I tabellen er kun medtaget de 12 lande, der oprindeligt var medlem af eurosamarbejdet.

² Saldo på betalingsbalancens løbende poster i pct. af BNP.

³ Den offentlige sektors overskud i pct. af BNP.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012

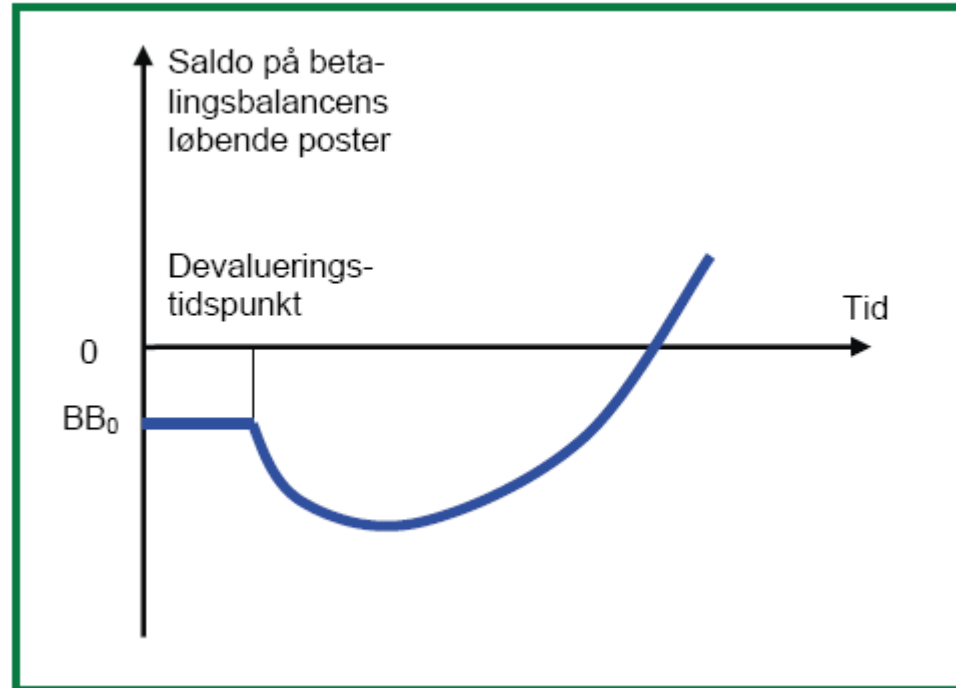
Figur 4.10 Udvalgte valutaers værdi i forhold til euro 1999-2010.

Anm.: Observationer er månedsgennemsnit. Indekstal jan1999=100

Kilde: Danmarks Nationalbank.statistikbanken.dk

Figur 4.11 J-kurve effekten

Figur 4.12 Devaluering og betalingsbalance på lang sigt

